

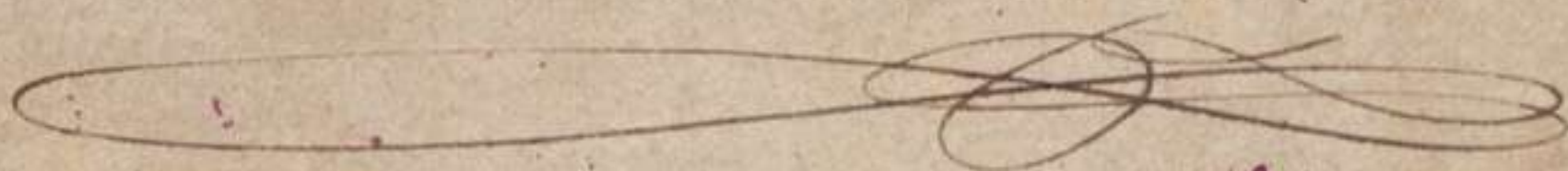
Vostes Siran

29
897

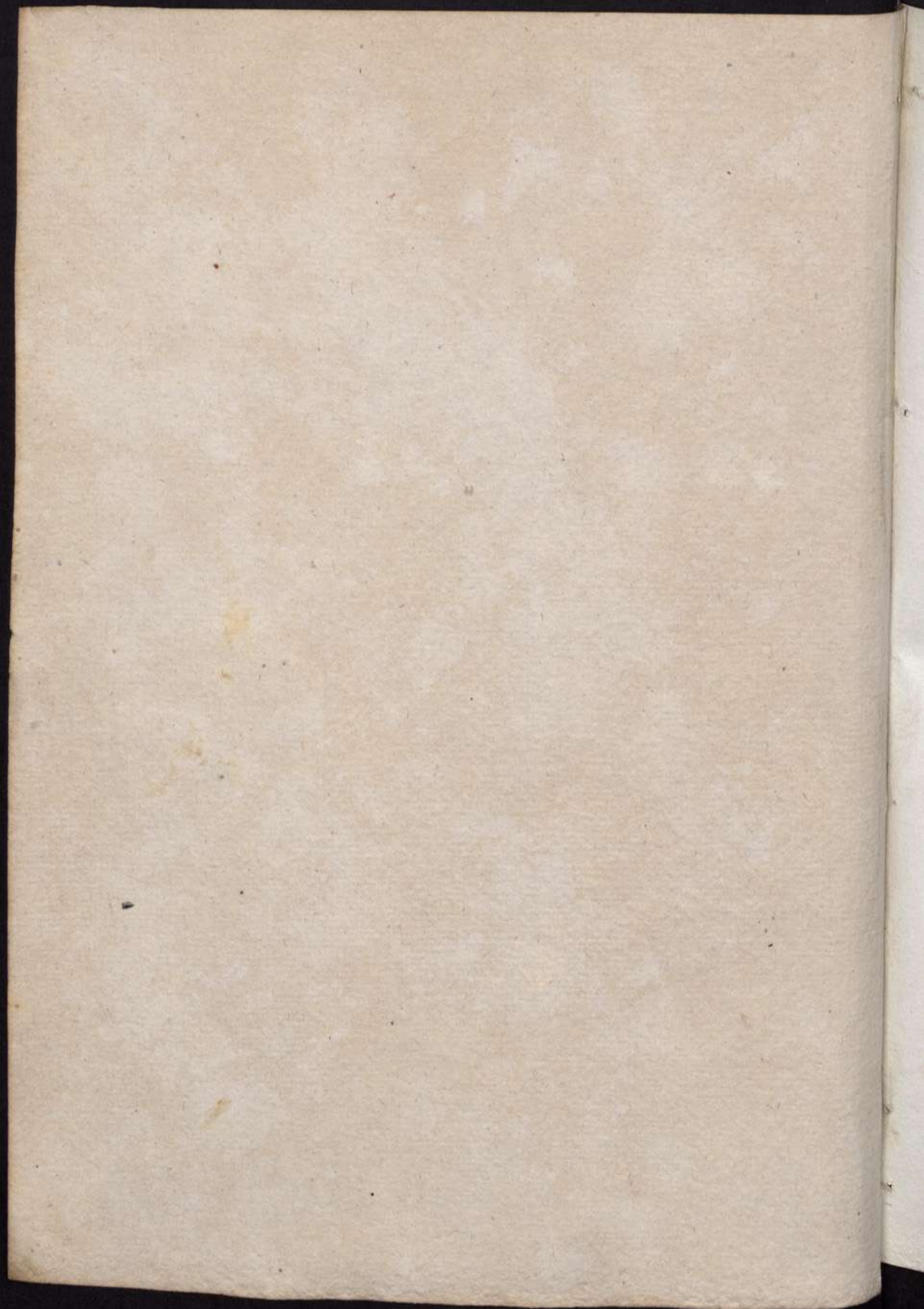
763.

D. Perramon

Vostes dirán,

Vostés dirán.

Joguina en un acte y en vers;

de:

Conrat Colomé.

Repartiment.

Anita,

Guim,

J. Carlos,

La escena en Barcelona. 1871.

4

Acte Unich.

Sala decent: consolas, sofà, taula rodona
al centre. Portes et.

Escena 1^a

Quim, D. Carlos.

(Entrant pe l' foro.)

Car = Ja hem arribat per fi!

Qui = Ja deu està ben content,

ay! reposém un moment

Estich cansat!

(S'estira sobre el sofà.)

Car = - - Aixó si

La primera diligencia
al arriba, es ajansarte;
fes el favor d'assentarte
ab un xich mes de decencia.

Qui = No m creya que fos un mal...

Car = Tingas un poch de respecte.

Qui = E quant se tracta de la recta
jo estich per la horisontal.
(S'estira men.)

Car = Aixó es cometre un abús.

Qui = No digui tal tonteria.

Car = Vas aprendre geometria;

pero veig que n fas mal ús.

Per mor de Deu t ho demano!

Vaja; aixecat! Per Deu, Quim!...

Qui = Bah! Vosté mira mol Prim,

y jo miro mol Serrano,

5

Car= E quant surti aquesta senyora,
no vuy queda' malament;

s' arreglara' el casament

y bona nit y bon hora.

Zui= Vaya! Tot esta' arreglat,

tan si vols com si no vols.

Car= De un amich cumpleixo sols

la derrera voluntat,

Molt temps antes d' entregarla

al seu ja difunt marit,

ell m' havia sempre dit

que volia ab tu casarla.

Zui= Y perque no ho va efectua'?

Car= Casarla creya millor

ab un de la situacio,

per ell poguerse situa'.

Qui = Y ho va pogué conegui?

Car = Ja ho crech, borrango; y tal!

Va lográ se general!

El seu gendre ~~va~~ morí;

el cap d. un mes ell també,
quedant viuda y sense pare

la seva noya.

Qui = — — — Per ara,

no veig encara el perquè...

Car = Me va deixá encarregat

que de sa filla m cuidés;

que ab lo nevet la carés

y va morí descansat,

Qui = Vaja ja ho veig! Y per xo'

vorte me la endossa?

Car = — — — Y que?

Qui = Y viuda! La deu sabe'

bon tros mes llarga que jo.

Car = Que ets tonto! Te un capital...

Qui = Veliagui lo que t'altera!

Mes m'estimo una soltera
que una viuda,

Car = — — — — — Penses mal.

La viuda es com un cessant
que tornantlo a col·locar,

ja sab com s'ha de portar,

Qui = No vuy que sapiga tant,

La vuy soltera.

Car = — — — — — Que ets tou!

La veuràs sempre encantada...

Qui = Casualment a mi m'agrada

que tot li vinga de nou.

Car = La soltera... es com las criadas
que baixan de la montanya;
necesitas molta manya
per tenirlas esenyadas.

Zui = Si no han servit may, es just
que ni sapigan fe foc;
pero, en cambi, a poch a poch
un las ensenya al seu gust.

Car = No t pensis per xò que aboni
la seva poca experiència;
ni han, que ab tota ignocència
saben hont geu el dimoni.
Jo no se com explicartho;
pero t dich...

Zui = - - - Si no'm sab greu.
Si saben el diable ahont jeu,

no s' ficarán al seu quarto.

Car = La soltera...

Qui = — — — — — Ja se' t' que és.

Car = Te t' has de forma' de nou.

Qui = Bah! Deixeble n' hi estat prou.

Se mestre m' agrada mes.

Car = Se mestre! A' dara'... qui sab?

fins un mal pago...

Qui = — — — — — Millo'.

Pitjo' els mestres d' instrucció

\ que el govern no 'n paga cap.

Car = Vaja; be; veig que t' alteras

Qui = No senyo.

Car = — — — — — Parlem formal.

Si jo aquí t' he parlat mal

de las pobretas solteras,

ha sigut...

Zui= - - - Ja veig lo que es.

Car= Si per mi totas son bonas;
pero en tractantse de donas...
hi barrejo l'interés,

Que fos rica he procurat...

Zui= Ah gueto!

Car= - - - Aixó de gueto

no m'ho diguis: no ho admito.

Zui= Ho dich per lo interesat,

Car= Es que crech de bona fe
que soch tan jove com tu.

Zui= No ho dubto, perque ningú
pot sapigue' cuants anys té.

Ey! no s'alarmi.

Car= - - - Be, basta.

Zui- Si no li vuy pregunta'

Car- Ni crech que t' degui importa'

Zui- Lo que jo crech es que gasta

Tarabe de larga vida,

Cada dia el veig mes gras

y mes jove; a n'aquet pas,

el tornarem a da' a dida,

Car- A tu si que ti dare'

si no tractas de emmenarte,

Vuy ferte felis! Cararte...

Zui- Ab un noble venture'?

Moltas gracias!

Car- — — — — — Es que es gran!

Zui- Perque tot sigui estantis,

per ferme del tot felis

cuant me vulgui para pis

compri trastos de f. Encant,

Car = Ets un beneit del cabai
Donya Anita! Que sabs tu?
Quant surti aquí de segü
que t'en enamoraras!
Quin parell! Tu mol bon maro;
ella, dona molt com cal;
perque es guapa... y te sal...

Zui = Si! Sal gema del Pinazo!

Car = Per tu no hi ha res formal!

Zui = A n'al home independent
no li convé' el casament.

Car = Els joves, en general,
no sou mes que uns ignorants,

Zui = Si casat sigues d'itxos,
fora un miracle mes gros
que aquells que fa el Sant Sans.

9
Car = Que dius? A hi haig de portar;
a veure si fa el miracle
de que no pòis obstacle
al meu plan.

Zui = — — No ho lograrà;
Car = Coias mes grans va logrà.

En Pla' ja camina sol!

Zui = Y el noy gran de ca'n Mayol

Car = Que ha fet?

Zui = — — S'hi presenta,

No podia da dos països;

camas infladas y gressas...

li mana' llanssa' las crowsa...

Car = Y que?

Zui = — — Va caure de naissos!

Car = Eh! Be; prou; formalitat!

Quant surti, jo t deixare'

ab ella; y cuant tornare'
ha de esta' tot arreglat,

Zui= Y si no m' convé la boda?

Car= Pot se' m' hi declararé,
y t' faig sombra,

Zui= — — — — — Ja'n pot fe
perque a mi el sol m' incomoda,

Car= No'n faig cas!

Zui= — — — — — Son ditxos meus!

Car= Calla que surt,

Escena II.

Dits, donya Anita,

Ani= — — — — — Oh! Don Carlos!

Tinch el gust de saludarlos,

Car= Als peus de voste,

Qui = - - - (Son seus.)

40

Car = Tinch t. honor de presentarli
el meu nevot.

Qui = - - - Servido!

Ani = Moltes gràcies,

Car = - - - Donya Anita
Casagran,

Qui = - - - Celebro molt...

Ani = Tinch t. honor...

(indicant a l'orient.)

Car = (no sabent que di.) Y yo celebro...

Qui = Jo celebro... y tinch t. honor,

(S. assenta primé.)

Ani = (Atuet jove crech que s burla.)

(id.)

Qui = Vaja seguir. (Estirantle per la tevita.)

Car = - - - (Ah! cap gros!)

Hem sortit dejorn de casa;
hem hagut de anà aquí prop
y m'hi pres la llibertat
de portarli el meu nevet,
que fa temps que desitjaba...

Zui- (No digui mentidas!)

Car- — — — — — Hom!

Ani- Don Carlos, vostè es mol duenyo;
tinch molta satisfaccio'

de veure la meua casa,
honrada pe l' seu nevet,

Car- No senyora; ell es l' honrat
y s' considera ditxo'...

de pogue'... (Vaja Zui, parla;
que m' cau el gargamello!)

Zui- L' onde m' obliga a veni'

11

sabent que jo soch molt poch
aficionat a anar a veure
cap senyora...

Lar= — — — (Ah, talós!)

Ia veuràs; val mes que callis.

Ami= Y perque! M'agràdan molt
las personas que son francas.

Qui= Tinch la mateixa opinió.

Lar= Sin embargo... hi han franquesas...
franquesas... m'enten?

Ami= — — — — — Oh, prou!

Lar= Franquesas... com las que gasta
per exemple, el meu nevot
que 'n clava alguna de freica.

Qui= Ara ray que fa caló.

Ami= Y que tal va de salut?

Car- De la gota mol milló,

L'homeopatia m salva!

Zui- Oh! És un remey heròich!

Car- Veliggui una de las gracias

que adornan al meu nevot:

no creure ab l'homeopatia,

Zui- Que yo no hi crech! Si senyo,

Sobre aquesta medicina.

jò se un cas miraculós,

Vna vegada era un home

que s'parseijaba per l'hort...

d'una casa de pages,

hont va fé' un robo mol gros;

y veient que las monedas

no li cabian per tot,

se'n fica alguna a la boca

y se enpassa un napoleon.

Al cap d'un rato sentia
un dolor intens, horroros,
Se'n va a trova' un homeopata;
li conta la indigestio'
y el metje fa' uns globulillos
per dissoldre el napoleon.
El malalt despres de pendre's,
se li torna el ventre gros;
tant, que va se indispensable
el ferli la operacio'.
Y en efecte; es va obtenir
el napoleon ben dissolt,
perque van saltar per terra
cuant li feyan la extraccio',
cuatre pesetas en plata
y tres rals en quartos.

(Los dos senyors s'han aliat.)

Car = - - - - - Bom!

(No t'escabias per menti.)

Qui = Ni per di' veritat tampoch.

Car = (Sempre t'has de fe coneixe.)

Ami = (Es jove de bon humor.)

Qui = Ja veu si t'homeopatia
es remey que ho cura tot,
a menos que aquell fulano
tinguei... vuy di'... salvo error...
un bescambi a n' al estómac.

Car = Calla, calla; tabalot!

Y a proposit de dinéi;

ara puch si voste' vol,

examina' els documents

de las fincas del Marnou.

Ami = Al meu quarto els trobará,

Car = Donchs, esperam aqui, noy.

Qui = (Si triga massa...)

Car = — — — — — Tu esperam;

no crech que se t menjà;

Qui = — — — — — oh!

no soch pas bo per menjà;

es a di; fet ab arròs...

Car = (Burinot!)

(A Anita.)

(Convencit.)

Ani = — — — — — (Bueno.)

Escena III.

Anita, Quim.

Qui = (Y es guapa!)

Ani = — — — — — (M. agrada molt.)

Qui = (Passejant y després de una pausa.)

(Hauria de torna' a neixre
la que a mi'm vulguí agafá,

(Pausa.)

Vejam qui enrahonará
primé.)

Ami = Seguí: que vol creixe?

Qui = No senyora; estich content
de la meua longitut,

(Pausa.)

(Continuare' fent el mut;
crech que es lo mes convenient.)

Ami = Al seu tío sento a di'
que a las donas sempre ha odia,

Qui = Sab lo de... gat escaldat?

Donchs apliquimho a mi,

Per xo' callo.

Ani= — — Hi ha excepcions...

Zui= A tota boca ben closa
no hi entren mosques; es cosa
probada.

Ani= — — Son aprensions!

Es refran que no'n faig cas,
Zui= Sonchs tant b. usarlo m'agrada,
que ab la boca ben tancada
tinch po' que m'entrin pe'l nas.
Sitxoí el que desconfia
de las donas! Aquest any
he sufert un derengany
que m'pensaba que m'moria,

Ani= Tan agudo era el dolor
que os impelia a morir?

Zui= — — (ab exageració.)

Comprendièrais mi sofrir,
si comprendièreis mi amor!

Ani = Te raho' la Flor de un dia;
no comprenent el motiu...

Si voste' for... expansiu,
ara tot m' ho explicaria.

Qui = Ho sere' li vuy conta'
un amor de pega grega;
y que 'n vaig teni' de pega!
Escolti.

Ani = — — Pot comensa,

Qui = Per la rambla de las flors
un demati passejaba;
una familia hi passaba
pare, mare, filla y gos.
La filla y jo 'm vam mirá;

15
Lo que va passa' no ho se';
ella... no se que va fe';
jo... me 'n vaig enamora'.
Entre-mitx de tanta flo;
tans clavells y llessamins,
vaig senti brota' aqui dins
un amor... que feya olo'!
Hermosa! Li vuy pinta';
mol esbelt el cor tenia;
y per cctmo de poesia,
fins parlaba en castella',
labells rissats y dispersos!
Un mira' dols y magnètic!
Si 'l seu front era pœtich
lo que es l. ull... li feya versos!
L'endema' vaig presentarmhi;

la demano, y desde entonsas...
no s' penni que... per... dellonras,
no! jo anaba per casarmi!

Ani= Las personas, sent honradas,
obran sempre' ab bona fe,

Lui= Aixó si que no hi fa re;
vull dir jo... que altres vegadas...
pero, en fin: anem al grà!
El cas es que l. adoraba
y altre cosa no pensaba
que ana' a veure al capella!
Euant ja estava mes ufano,
vaig sabé' que la malvada
estaba relacionada
ab un mestre de piano,
Calculi quina tabola!

Ani

Li dire' per abrevia'
 que 'l münich si va iana'
 y a n'a mi'm vanda' la bola.

Fill meu, la tens d'olvida'!

Burca aghè que t'acomodi...
 Vaig habe' de pendre l'oli
 de fetge de bacalla'!

Ded' aquell dia endevant

vaig di: ab donas cap batalla
 lo que es per mi... otro talla!

que jo m'hi tallat tallant!

Tractantlas, vaig di, perillas?

Donchs no las tractis may mes!

Avuy dia d'honrades

sols ni ha a las cajetillas.

Ani-₂ Es a di que s'ha pensat

que las donas no son bonas,
y malaheix a las donas
perque una l'ha engañat?

Qui = Si senyora.

Ami = — — Tinguís compte;

perque aquells que mes declaman
son los que hi cauhen mes prompte.

Voste' aviat se casará.

Qui = No senyora; me'n alabo.

Ja'm pot creure. Prime'm clavo
daltabaix d'un campaná!

Ami = Y perque? Donquím rahens.

Qui = Ella, despres de casarme,

no farà mes que portarme
a totes las reunions.

Com una curiositat

a tothom m' ensenyara,
y a las amigas dirá;

Mireu lo que hi agafat,
Y ara venen els afanys;
ve després, voluminos,
un embràs difficultós,
y te desitjos estranys;
perque ni han de tan lagartas.

Yo coneck una casada
que un cop, estant embrassada,
es va menjá un jock de cartas!
Y tantas n' estant passant!
La senyora de n Badia
va teni desitj un dia
de fugi ab un comediant,
Ya li dich que ni ab curriotas

lo que yo se pot ana,
Pero en fin, anem al gra;
que aixó son flor y viola,
Comensa a veni guitxalla
que cridan, ploran o s' queixan,
y entre tots me converteixan
el pis en camp de batalla,
Y entre sogras y ninyeras,
didas fartas, imprudenti;
cambreras, coims, parenti
y criadas trapasseras:
aquí s' brallan els noys grans;
els petits ploran o hi gozan
y entre tots plegats me poran
un cap com uns tres quartans;
y si en lloch de tot aixó

La senyera se enamora...

o derrotxa, ò... no senyera;

sent solte' estich molt milló,

Ami= No totas, a dir veritat,

van pe'l mon segons ha dit,

per ensenya' el seu marit

com una curiositat.

Moltas: moltas ni diria

que a casa estan trevallant,

al seu marit ajudant

per la seva economia.

L'esposa solament gora

cuan gora lo seu marit.

Si un pesar lo te afligit

sols li fa olvidar la esposa.

Si, treballant ab arbor

ell hi pert bens y salut,
l'espera ab sollicitut,
sab donarli nou valor.

Y aquets fills, que tans afany
sent petits, li han causat,
son després, si 'ls ha educat,
gloria dels seus ultims anys.

Lui = Menos quant agafan alas
y van a gauduleja'...
y en lloch d'anar a estudia'
van a fe bonas y malas.

Ani = Preasumint; jo dich deid. ara
que qui diu tan y tan mal
de la dona en general,
no deu habé'. tingut mare.

Lui = Que s'creu que soch un bolet?

Ani = Al ofendrens demortés

a la seva mare ha ofès
 y així està mol mal fet,
 Perque jo tinc mil motius
 de sabé que ella ha sigut
 un modelo de virtut
 y un modelo de atractius,
 Qui- Era un angel!

Ani- — — — ¿Donchs perque
 ja que ab tal error està,
 desconfia de troba'
 un altre angel per vosté?

Qui- — — — (Mareixat.)

Be, be! Vot que parli cla?
 Vosté te talent!... te cor!...
 es guapa!... es un tresor!...
 y... me'n vaig a passeija!

Escena IV.

Anita.

Ha fugit mitx marejat
y per poch cau a ls meus peus
demanant misericordia.

Es guapo! te talentet,
y sembla que es bon xicot,
volen creure que m sab greu?
Es capàs de no torna'!

En tindré' un gran sentiment!
Lo que sol era amor propi,
crech que es amor... forasté,

Escena V.

Anita, D. Carlos luego Quim - foro.

Car = Ay, ay! que s ha fet en Quim?

20

Ani = Ha fugit ara mateix
per no habel' de confessarse
vensut; pero jo creure
que aquesta estranya fugida
amaga el convenciment
de que ha perdut la batalla
que hem tingut ara mateix.

No obstant; crech que tornara'.

Car = Ojala' que aixó fos cert!

Ja veuria quin projecte
posaba en planta al moment.

Quin incomode agafaba!

Ja voldria que vingues;
perque jo m' declararia...

Ani = Calli.

Car = - - - Que? Es ell?

Ani = - - - Es ell!

(Surt Quim pe'l foro y queda enoltant
la conversa empipantia per graus.)

Car = Jo t' estimo! Jo t' adoro
y no visch sense voste!

Ani = Don Carlos! Que no hi es tot?

Car = (Pet! Sequeixi la corrent!)

Ani = Ay, Deu meu! que es calavera!

Car = Malas volensas! No es cert!

Qui = (Si no ho es ben poch se'n falta!

Quins paper, mare de Deu!

He una cama al cementiri,
y fa el pollo! N' hi ha un feix!)

Ani = Don Carlos, m' hi vuy pensa.

Car = Jo no soch un musich vell;

perque a mer de la afició

y el compai, tinch algo mer;

vuy di que encara executo,

21

Ani- Pero, don Carlos, per Deu!

Lui- (Se'm figura que'l meu oncle
s'ha begut l'enteniment.)

Car- Donguim un si; li demano
arrodiat a ls seus peus!

Lui- Vaya! son uns paperots
que a certa edat no estan bé.)

Car- Jo soch rich, de bona edat;
estich fresch...

Lui- — (Si, ja estàs fresch
Jo crech que com mes anys tenen
els vells van perdent el seny!
Si fins va se', segons contan,
veterano el vint y tres
d'aquells que encupian tant.)

Car- Jo vull sabé si m'admet.

Ami = Admeto.

(D. Carlos li bera la ma.)

Que fa?

Car = — — — — — Li bera...

Ami = Prudencia per mor de Deu!

Zui = (S'haura' d'aixuga' la ma;
es cla: un home tan vell...

vaja, son uns paperots

que a certa edat no estan be.)

Car = Soch el mes felis que hi ha
sota la capa del cel!

Zui = (Ojala' que a la costellas
aquesta capa t'caigues!
Aixó no s'pot aguantar!)

Car = Que t'estimo!

Zui = — — — — — (Destorbem.)

Se, jem!

Car = ——— Hola! Tu per qui?

Qui = Si senyo, si; vagint fent;
com si no hi haqués ningú.

Car = Ho farem aixis mateix.

Qui = No obstant; he sentit molt
el no habé' arribat a temps.

Hi volgut pendre la fresca
y encara m' hi cremat mes,
convencentme de que en tot
lo que hi dit, no hi ha res cert.

Sonya Anita m' ha girat
las ideas del revés.

Ami = No sorte' que son dolentas
las donas?

Qui = ——— Menos voste';
pero si y casa ab el tio,

serà igual que las demás;
y allavors 'm clavo un tiro.

Car = - Que dius, tabalet! Perquè?

Lui = (Després d'una pausa, arrodellant-se.)

Perque jo t'estimo molt;
y arrodillat als seus peus,
li demano que 'm perdoni,
que no hi tornare' may mes!

Car = Amigo, quina partida!
Cuant jo la tinch, me la pren!
Ea! si aquest jovent que corra...

Ani = Don Carlos, que s'ha de fe?

Car = Be; que ja no vols ser mestre?

Lui = No senyó; vuy se aprenent;

el sabé no ocupa lloch.

Quiti per l'amor de Deu!

Quin mal que'm fan els genolls!

Com que jo no hi estich fet...

Ani = Ah, jueu! que no va a missa?

Lui = Be; tots dos ja hi anirem.

Car = Y aquells trastos de l'Encant?

Oh! de sombra ja'n pot fe'

perque a mi'l sol m' incomoda!

Ani = Avuy dia, d'honrades

sols ni ha' a las cagatillas!

Car = Sonya Anita; el perdonem?

Ani = Pero ab una condicio.

Lui = Sa esta' atmesa. Vagi dihent.

Ah! Despres la recompensa.

Ani = No s'haura' de esperar gens.

Sols arriba tart el castich.

Lui = Es un angel!

Car = ——— (Li hem fet se'!)

Qui = — Imposi la condició.

Ani = — La condició es la següent.

Ja que ab las sevas doctrinas
a las senyoras ha ofés,
hasta que ellas el perdonin
del dit no hi haura' re fet.

Qui = — (Va per alçar-se pero el deté' donya Anita.)

Es dir que no 'm puch alça'?

Ani = — No senyó, no; així mateix.

Qui = — Agenollat? (a don Carlos.)

Car = — — — Tal com pinta.

Qui = — Agenollat? (A donya Anita.)

Ani = — — — No hi ha mes.

(Paura.)

Qui = — Quina vergonya me 'n dono!

Ani = No se'n ha donat pas gens 24

cuan vorté' las insultaba
no fa gaire a devant meu.

(Al publich, adelantantse agenollat
fins a las candilejas.)

Quim = Cuan's ni han que malaheixen

a la dona, sens pensa'
que cuan tractan d'estima'
de lo dit s'arrepenteixen!
Y es que s'ens adorm la fe'
cuan una ilusio' perdém.

Ah! cuant tant las desitjem,
molt vortés han de vale'!
Que farán? Aplaudirán?
Donya Anita'm fa felis,
si vortés ho fan aixís;
si per cas... Vortés dirán.

FIN.

1871

1872

51